

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Patočkova filosofie světa

Autor práce: David Ujčík

Vedoucí práce: prof. Dr. Karel Novotný

FHS UK 2024

Posuzovaná práce je kompetentním a celkově poměrně zdařilým příspěvkem do diskuse o povaze jednoty a jádra Patočkova myšlení. Pokouší se toto centrum lokalizovat v Patočkově setrvalém zájmu o problém (přirozeného) světa a způsobů, jak překonat Husserlovo fenomenologické a příliš subjektivistické východisko.

Práce po mém soudu sestává ze dvou nezcela rovnocenných částí. První z nich se věnuje motivu přirozeného světa. Analyzuje kořeny samotného pojmu, Heideggerovu a především Patočkovu kritiku Husserlova pojetí a dále pak velmi pěkně ukazuje, z jakých úvah je motivována proměna Patočkova pojmu světa. Druhá část věnovaná slavné koncepci pohybů existence je, jak se domnívám, slabší, protože je příliš referující, mnohem méně analytická a její výsledek visí ve vzduchu, aniž by se autorovi podařilo vyvodit náležité závěry z této druhé pasáže.

Konkrétní připomínky a komentáře:

- V pasáži věnované Heideggerovi by bylo dobře více citovat (např. formulace charakteru pobytu je v zásadě přímá citace), resp. odkazovat ke zdroji - "destrukce dějin ontologie" jako projekt je formulována v 6§ Bytí a času, ale to v textu nevidíme, atp. S. 7
- Tamt. dále: "Problém dualismu, který Husserl spatřuje ve vývoji moderní vědy, lokalizuje Heidegger dokonce mnohem hlouběji, a to do našeho zakořeněného způsobu přemýšlení o bytí jako o kategorii ve funkci vypovídání uvnitř subjekt-predikátové struktury, které mají své kořeny již v antické Platónské a Aristoteléské filosofii a postupem dějin se dogmatizovalo." V jakém smyslu je bytí kategorií vypovídání? U této věty především - ostatně jako u té citované destrukce dějin ontologie rovněž - postrádám zdroje.
- Nemyslím si, že by Heidegger souhlasil s formulací, že pobyt je novým pojetím subjektivity (tamt.).
- Obecněji, v celém tomto oddíle, je problémem autorova čtení Heideggera, že nevidí, jak Heidegger uvažuje o bytí ve světě jako o předchůdném před jakýmkoliv subjekt-objektovým rozlišením.
- výkladu na s. 9. příliš nerozumím, kulminuje ve větě: "Pochybnosti můžou být vyřčeny i nad tím, nakolik je vědomí aktivním vykonavatelem svých vlastních počitků.", přičemž ale sledovaná povaha světa, světskost světa, má u Patočky v *Přirozeném světě* transcendentální povahu, a tedy mi není jasné, v jakém smyslu je vědomí "aktivní".
- V dalším výkladu je naopak myslím zdařilá kritika epoché a vhodně využitý Barbaras.

- Sice jde o bakalářskou práci, ale je mi škoda, že autor nevyužil další krátké texty k problému pohybů existence, jež začíná psát Patočka na konci 50. let.
- zajímavé je, že v sledování souvislosti mezi Patočkovou "radikalizací" a původním Aristotelovým pojetím pohybu se autor věnuje jen pohybu ve smyslu *metabolé*, nikoliv *kinesis*, jak bychom mohli čekat především vzhledem k primátu tohoto druhu pohybu ve *Fyzice*.
- Druhá část, věnovaná pohybům, celkově právě pro svůj referující charakter není příliš věcně problematická, ale např. si myslím, že je promarněná příležitost, že autor neakcentuje Patočkovo zdůraznění, že tyto pohyby jsou odlišné druhy fenomenalizace, ontogenetického odkrývání jsoucna.

Formálně:

Jak jsem už psal výše na příkladu heideggerovské kapitoly, práce pracuje nepříliš důsledně se zdroji. Nemyslím si, že je v tom jakýkoliv špatný záměr, spíše nezkušenost. Typickým zvláštním rysem je odsazení přímých citací, kterým autor násilně předřazuje jméno autora. Generačně typickou chybou je přebírání norem psaní velkých písmen platných v angličtině.

Hodnocení:

Celkově jde o práci, u které chci zdůraznit, že ji posuzuji právě jako kompetentní a problém sám promyšlejší studii k problému Patočkova pojetí světa. V tomto smyslu je určitě nestandardní a může aspirovat na vysoké hodnocení. Z pozice oponenta však v práci vidím zjevné nedostatky a určitou nekonceptnost, práce působí postupně uspěchaněji a končí značně neuspokojivým závěrem. Proto práci **doporučuji k obhajobě**, ale jako výchozí hodnocení k diskusi navrhuji stupeň **velmi dobře** a ponechávám na průběhu obhajoby, zda se autorovi podaří komisi přesvědčit o tom, že jde o práci výbornou.

V Praze 9. února 2024

Jakub Marek, Ph.D.